

FISKERIDIREKTORATET
«Soa_Navn»

Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Saksbehandler: Inger Fyllingen
Telefon: 46813560
Seksjon: Utredningsseksjonen
Vår referanse: 07/18686
Deres referanse: 200701972
Vår dato: 18.02.2008
Deres dato: 16.11.2007

Att:

NY LOV OM DYREVELFERD - ALMINNELIG HØRING - FISKERIDIREKTORATETS INNSPILL

Vi viser til brev av 16.11.2007 vedrørende høring av utkast til ny lov om dyrevelferd.

Innledende og generelle kommentarer

Fiskeridirektoratet stiller seg grunnleggende positiv til forslaget, og anser at tiden er moden for å revidere gjeldende dyrevernlov, i tråd med ny kunnskap og nye holdninger. Bruk og hold av dyr innebærer et moralsk ansvar for å behandle dyrene med respekt og empati og for å ivareta dyrenes grunnleggende biologiske, sosiale og emosjonelle behov.

Vi registrerer en endring i fokus fra dyrevern i gjeldende dyrevernlov, til *dyrevelferd* gjennom hele det nye lovforslaget. Dette betyr at man skal vektlegge det positive målet om at dyr skal ha det godt og trives, i tillegg til den tradisjonelle betegnelsen *dyrevern*, som fokuserer på beskyttelse mot mishandling, vanskjøtsel og lidelse, samtidig som positive og negative opplevelser skal ses i en sammenheng. Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at dette er i tråd gjeldende etiske normer i samfunnet, og stiller seg bak dette. Det anses videre som positivt at loven også har som formål å fremme *respekt* for dyr, ettersom respekt er en nøkkelfaktor for god måloppnåelse mht å fremme god dyrevelferd.

Fiskeridirektoratet anser det som positivt at det i den nye loven er tydelig på at den også gjelder for arter som vi tradisjonelt har hatt et mer distansert forhold til rent følelsesmessig, eksempelvis fisk, og at også forholdet til villevende dyr tydeliggjøres i større grad.

Det anses som positivt at loven også omhandler animalske produkter, bl.a. ved krav til merking, sporbarhet og omsetning. Dette kan til en viss grad bidra til at det vil være mulig å hindre at produkter fra dyr som har vært utsatt for mishandling, vanstell etc blir omsatt i Norge, uavhengig av hvor dyrene har hatt tilhold. Det kan også bidra til at forbruker selv kan gjøre rasjonelle valg ut fra hensynet til dyrevelferd og således bidra til bedre velferdsbetingelser for dyr, både i Norge og verden for øvrig.

At det slås tydelig fast at det går en grense for hva vi lovlig kan utsette dyr for, uavhengig av hvor godt formålet er, anser Fiskeridirektoratet som et framskritt, både rent faktisk fordi det sikrer dyr mot svært store menneskepåførte lidelse, men også fordi det innebærer en prinsipiell endring i hva slags status vi som mennesker tilkjenner dyrene. At det i lovutkastet

---

også slås fast at dyr har en egenverdi uavhengig av den nytteverdi de måtte ha for mennesker innebærer også en prinsipiell endring mht hva slags rettslig status dyr skal ha.

Fiskeridirektoratet slutter seg til prinsippet om at vitenskapelig dokumentasjon bør ligge til grunn for dyrevernmessige vurderinger uten at dette skal være enerådende. Sunn fornuft og humane holdninger bør også kunne tillegges vekt jf. omtale til §3. Dette fordi faktabasert kunnskap er dynamisk og således i endring, og dermed ikke nødvendigvis innebærer en absolutt sannhet. Holdninger kan derfor være et nyttig og legitimt korrektiv til vitenskapelig dokumentasjon, og kan i gitte situasjoner fungere som føre-vår.

Når det gjelder forholdet til akvakultur registrerer vi at akvakulturlovgivingen vi har i dag er brukt som eksempel til etterfølgelse, bl.a gjennom felles driftsforskrift mellom Fiskeridirektoratet og Mattilsynet, samt IK-akvakultur. Dette betyr at man allerede har kommet et godt stykke i riktig retning mht harmonisering mellom sektormyndighetene når det gjelder akvakultur. Det bemerkes også at flere av bestemmelsene allerede er innarbeidet i akvakulturdriftsforskriften, og vi nevner spesielt §§6, 8 og 9, der både ordlyd og meningsinnhold er ganske likt.

Generelt bemerkes det at den nye loven er mye mer detaljert enn sin forgjenger. Innen akvakulturregelverket kan det medføre at forhold som tidligere har vært regulert i akvakulturdriftsforskriften, jf vår omtale av dette over, nå blir direkte regulert i loven. Det kan innebære en ryddejobb og da slik at bestemmelser i akvakulturdriftsforskriften oppheves hvis de likevel følger direkte av loven (unngå dobbeltbestemmelser). Dermed vil ikke forskriftene være utfyllende, slik at dette kan sette forenklingsarbeidet tilbake på noen felt.

Kommentarer og synspunkter til de enkelte bestemmelser

Til § 1. Formål

Når det gjelder merknadene til § 1 fremgår det at dyrevelferd er beskrivelse av tilstanden hos det enkelte individ. Det må således i en merd med oppdrettsfisk rettes spesiell oppmerksomhet mot de individer som kommer dårligst ut. Også disses velferd skal ligge innenfor lovens krav.

Det vil så å si alltid være såkalte ”svimere” (fisk med en ufysiologisk tilstand) i en oppdrettsmerd, selv om omfanget kan variere. Selv om innehaver av tillatelsen er aktiv med å plukke ut og avlive disse, vil velferden til disse individene neppe være tilfredsstillende. Fiskeridirektoratet legger likevel til grunn at dette ikke medfører at akvakultur av fisk i merd er uforenlig med den nye dyrevernloven. Dette forutsetter at innehaver forløpende fjerner og avliver slike individer.

Til § 4. Hjelpeplikt

Det kan synes uklart i tredje ledd hvilke *tiltak* lovgiver tenker på når gjelder hjelpetiltak, men her gir forarbeidene veiledning. Når det gjelder tredje ledd om dekning av nødvendige utgifter til tiltak etter bestemmelsen, synes det som en primært har tenkt på enkeltindivid. Hva hvis det konstateres at fisk på en hel lokalitet er syk? Vil utgifter til brønnbåt, slakteri og lignende bli dekket av staten? Dette vil, tolket omfattende, innebære en helt ny praksis, og vil kunne medføre særs store utgifter for statskassen.

Til §§ 4 og 5. Meldeplikt, Varsling

Kobling mellom §§ 4 og 5

Det er litt uklar grenselinje mellom § 4 og § 5. Siste ledd i §5 kan eksempelvis være en forlengelse av § 4. Første ledd av § 5 synes i større grad å fokusere på varsling av ulovlig forhold. hjelpeplikt (§ 4) kan i noen tilfeller være å varsle om ulovlige forhold (§ 5). Det bør framgå av §4 eller §5 eller merknadene til §5 at varslingsplikt gjelder dersom en ikke er i stand til å ivareta hjelpeplikten på annen måte.

Koblingen mellom bestemmelsen bør muligens omhandles i merknadene. Det er også mulig at en ytterligere presisering av ordlyden i bestemmelsene kan bidra til å klargjøre grensedragning her.

Kommentarer til merknadene

Merknadene til loven beskriver flere eksempler om hjelpeplikt/meldeplikt (§4 og §5) når et større antall ville eller forvillede dyr er utsatt for sykdom, skade eller lidelse utenom det som anses som normalt. Det nevnes oljesøl på sjøfugl, skadeskutt rovvilt m.m. Det henvises da til Fylkesmannen, kommune, politi m/flere.

Svar på høringsspørsmål vedrørende varslingsplikt:

Når det gjelder varslingsplikt bes høringsinstansene om å gi innspill mht at varslingsplikten gjelder med de begrensinger som følger av annen lovgivning og at den således ikke vil gå foran annen lovbestemt taushetsplikt.

En slik begrensning strider etter Fiskeridirektoratets syn mot prinsippene, som slås fast i §3 og omtalen til §1 (i del I), om dyrs egenverdi og prinsippet om at det går en grense for hva man kan utsette dyr for uavhengig av formål. Formålet om å forhindre lidelse bør således gå foran hensynet til for eksempel taushetsplikt.

Ut fra samme argumentasjon bør varslingsplikt også gjelde for personer som er unntatt vitneplikt. Fiskeridirektoratet mener at hensynet til dyrenes velferd må veie tyngst i disse tilfellene. De som står nærmest dyrene og den som utøver dyremishandling, vanstell etc, er også noen ganger de eneste som ser det fulle omfang av eventuell dyremishandling. De kan således være de eneste som kan beskytte dyret eller dyrene ved å varsle om forholdet. Selv om en har en varslingsplikt, trenger ikke dette å ha noen innvirkning på fritaket fra vitneplikten. Det viktigste er at lidelse hos dyr blir stanset, ikke å kreve at det som har varslet skal bidra i en etterfølgende straffeforfølgning. En generell varslingsplikt for alle uten unntak vil ha en viktig signalverdi, jf §§ 1 og 3.

Hensynet til taushetsplikt bør imidlertid ivaretas slik at det kun er forvaltningsmyndigheten (og eventuelt politiet) som har innsyn i hvem som har varslet, og ikke den som bekymringsmeldingen retter seg mot. Et slikt hensyn kan f.eks ivaretas gjennom å sette inn en samtykkebestemmelse som beskytter mot at varsleres navn opplyses til den som bekymringsmeldingen gjelder.

Varslingsrutiner mellom ulike forvaltningsorgan

Gjennom driftsplanarbeid og innrapporteringer fra oppdretterne får forvaltningen stadig kunnskap om velferdsmessige problemstillinger. Vi finner derfor at det bør innarbeides rutiner for hvordan opplysninger om bl.a. svært stor dødelighet på oppdrettsfisk skal håndteres.

Til § 6. Kompetanse og ansvar

Første ledd andre punktum er meget vid formulering og kan synes uklar mht hvilken aktivitet er det man mener å regulere. Bør det stå noe om at aktiviteten medfører kontakt med dyr? I merknadene står det ”*som på grunn av sin aktivitet kan påvirke velferden hos dyr*”.

Fiskeridirektoratet foreslår at dette tas inn i lovteksten, eventuelt med tillegg om at *påvirkningen skal være vesentlig*, jf. neste avsnitt i merknadene.

Til § 8. Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger

Fiskeridirektoratet er helt enig i forslaget i §8 om at metoder, utstyr etc skal prøves ut og finnes dyrevernmessig forsvarlig før det tas i vanlig bruk. Dette er et prinsipp som allerede er tatt inn i akvakulturdriftforskriften. Kravet vil bidra til økt fokus på dyrevelferd ved nyutviklinger slik at rene økonomiske hensyn ikke blir enerådende.

Kravet i §8 innebærer behov for at forvaltings- og tilsynsmyndigheter operasjonaliserer lovbestemmelsen og gir målbare retningslinjer mht hvordan etterlevelse skal dokumenteres. Tilsvarende bestemmelse er allerede tatt inn i akvakulturdriftforskriftens §17, uten at slike retningslinjer finnes. Fiskeridirektoratet anser det som uheldig dersom en slik lov- eller forskriftsbestemmelse ikke følges adekvat opp.

I akvakulturnæringen er det stadig behov for utprøving av nye tekniske løsninger, med hensyn til nye arter og/eller metoder og utstyr. Utstyr- og metodeutvikling er også spesielt relevant i forbindelse med rømningsforebyggende arbeid, som har svært høy prioritet ut fra et miljøhensyn. Det kan derfor komme nye krav til både utstyr og metoder for å hindre rømming. Det er med bakgrunn i dette viktig at loven ikke praktiseres på en slik måte at den er til hinder for en videre utvikling av akvakulturteknologi og -metoder.

Til § 9. Medisinsk og kirurgisk behandling

Forslaget inneholder et prinsipielt forslag mot operative inngrep på dyr, herunder forbud mot fjerning av kroppsdeler, med mindre det foreligger forsvarlig grunn ut fra hensynet til dyrets helse.

Tilsvarende bestemmelse er gitt i akvakulturdriftforskriftens § 26. Unntatt er merking som ikke medfører vesentlig ubehag eller inngrep av dyrevelferdsmessige grunner. Det er redegjort mer for dette i merknadene ved at det er antatt at fjerning av fettfinne, som er annerledes oppbygget enn øvrige finner, ikke påfører fisken det samme ubehaget.

I forbindelse med bestandsøkende tiltak i laksefjordene har metoden fettfinneklipping av smolt før utsett i elvene blitt benyttet siden midten av 90-tallet. Dette for å kunne skille og overvåke beskatning av kultivert og vill laks bedre (NOU 1999:9). Det bør tas høyde for dette og annen omfattende bruk av fettfinneklipping i gjennomføring av et prinsipielt forbud mot fjerning av kroppsdeler.

Fiskeridirektoratet ønsker også å utrede de dyrevernmessige konsekvensene ved å pålegge fjerning av fettfinner på all oppdrettslaks for sikker utsortering av oppdrettslaks i elver. Dette først og fremst ut fra miljøhensyn (bevare villaksstammene), men også ut fra et dyrevernhensyn ettersom hybridisering mellom vill og rømt, foredlet fisk kan tenkes å gi dårlig dyrevelferd i gitte situasjoner.

Videre foreslås et generelt kastreringsforbud men for dyr til næringsformål kan kastrering gjennomføres ”når det er nødvendig ut fra hensynet til dyrevelferd eller av særlige bruksgrunner.” I forbindelse med hold av oppdrettslaks for næringsformål bør det gjøres unntak også for prinsippet om å produsere steril fisk, da også ved hjelp av kastrasjon. Dette ut i fra miljøhensyn for å bevare villaksstammene (se også om dette i våre kommentarer til § 24). Metodene må imidlertid verifiseres mht god dyrevelferd, jf. §8.

Til § 10. Merking av dyr

Denne bestemmelsen synes å være i tråd med akvakulturdriftsforskriften § 26, jf kommentar til §9 om merking ved fettfinneklipping.

Til § 11. Transport

Bestemmelser om transport av akvatiske organismer er forskriftsregulert (Matloven m/forskrifter). Levende fisk fraktes som regel i brønnbåt. Det er en kjennsgjerning at fisken utsettes for stress og kan skades under transport. Det snakkes også fra oppdretters side om enkelttransporter der mye fisk dør. Båtene som frakter fisk har begrenset mulighet for å ta ut død eller døende fisk underveis, og det er vanlig at den døde fisken blir pumpet sammen med levende fisk ut i merd ved ankomst sjølokalitet.

I forhold til dyrevelferd burde derfor transport av fisk vært gjenstand for spesifikke krav til hvordan transportør skal forholde seg. For fisk dekkes dette i dag delvis av en egen transportforskrift, som imidlertid bør revideres i forhold til den nye loven.

Til § 13. Bruk av dyr i forsøk og undervisning

Fiskeridirektoratet er enig i at det bør være et formål å bruke så få dyr som mulig i forsøk, jf omtale til §13 i høringsutkastet. Vi er også helt enig i at antall dyr som inngår i belastende forsøk bør reduseres.

Ikke belastende forsøk

Hvorvidt det bør være et mål i seg selv å redusere antall dyr som inngår i ikke belastende forsøk kan imidlertid diskuteres. Dette kan være i strid med formålet i §8. Utprøving av nye driftformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger må normalt gjøres med dyr, for at det skal kunne dokumenteres at det er dyrevernmessig forsvarlig. Etterlevelse av §8 kan således innebære et økt behov for bruk av dyr i forsøk, fortrinnsvis forsøk som ikke forventes å være belastende. Det er viktig at bestemmelsen ikke er til hinder for teknologi og metodeutvikling i eksempelvis akvakulturnæringen. I tillegg til rene økonomiske hensyn bak denne typen utvikling kan det også bl.a være motivert ut fra hensynet om å bedre velferd for dyr i oppdrett eller redusere miljøkonsekvenser av aktiviteten. Vi viser for øvrig også til våre kommentarer til §8.

Når det gjelder selve bestemmelsen som gis i §13 forstår vi det slik at ikke belastende forsøk i all hovedsak faller utenfor bestemmelsens virkeområde.

For matfisk av laks, ørret og regnbueørret finnes det egne akvakulturtillatelser til forsøks- og forskningsformål. Tilsagn gis i medhold av akvakulturloven og gis vederlagsfritt til søkere på bakgrunn av behov og med krav om at resultater skal være allment tilgjengelig. Ut fra hensynet til antallsbegrensning av ordinære akvakulturtillatelser til matfisk av laks, ørret og regnbueørret, gis det ikke tillatelse til større biomasse enn hva som er nødvendig ut fra et

vitenskapelig behov. Ettersom andre akvakulturtillatelser ikke er antallsbegrenset gis det ikke særskilte forsøks- og forskningstillatelser til andre arter og andre livsstadier. Dette fordi det står enhver fritt til å nytte ordinære akvakulturtillatelser til forsøks- og forskningsvirksomhet i henhold til akvakulturregelverket. Selv om det også i dag påligger en plikt til å evaluere om planlagte forsøk innebærer et behov for å søke om tillatelse fra forsøksdyrutvalget, kan det synes som om lovutkastet legger opp til noe strengere praksis mht dette. Det kan være behov for å konkretisere hva dette innebærer for forsøksvirksomhet innen oppdrettsnæringen, og hvorvidt det er behov for å regulere all forsøksvirksomhet innen akvakultur innenfor særskilte tillatelser som gis i medhold av akvakulturlov og dyrevernlov.

Tilsvarende finnes tillatelser for matfisk av laks, ørret og regnbueørret til undervisningsformål. Tilsvarende tillatelser finnes ikke for andre arter eller livsstadier, der ordinære tillatelser nyttes til slikt formål. Selv om fisk som holdes i undervisningsøyemed, hovedsakelig brukes til undervisning i alminnelig stell og håndtering, brukes vanligvis noe fisk til elevforsøk. Lovutkastet tydeliggjør at det i så fall må innehenes tillatelse fra tilsynsmyndigheten (etter dyrevernloven).

For å oppnå formålet med undervisningstillatelser er det viktig at antall fisk i disse tillatelsene utgjør en viss mengde biomasse, for at elevene skal få et så reelt bilde av hvordan akvakulturnæringen er. Fiskerimyndighetene har gjennom sitt regelverk regulert dette nærmere.

Til § 16. Merking, presentasjon, reklame og markedsføring

Kravet i § 16 bør muligens konkretiseres noe bedre, slik at det er tydeligere hvordan dette skal bidra til å ivareta formålet i § 1.

Til § 22. Dyrs levemiljø

Mulige konsekvenser av forslaget

”Egnet miljø” som årsak til sykdom hos oppdrettsfisk kan medføre at kravet til tetthet av fisk i oppdrettsanlegg blir redusert og at størrelsen på lokalitetene øker (reduert tetthet gir mindre smitterisiko, i tillegg til at det sprer evt miljøbelastning over et større areal slik at punktbelastningen under anlegget blir mindre). Det er ikke utenkelig at hensynet til dyrevelferd kan gi økt arealbehov for akvakultur.

Til § 23. Tilsyn, stell og fôring

Generell kommentar

Smittsomme sykdommer og parasitter er etter Fiskeridirektoratets syn en av de aller største velferdsproblemer for oppdrettsfisk. Mens man har effektive vaksiner for mange av bakteriesykdommene som fisk er mottakelig for, er det fortsatt mange sykdommer (både virus, bakterier og parasitter) som det ikke finnes effektiv behandling mot. Smitteforebyggende arbeid er således helt essensielt for å hindre lidelse som følge av sykdom. Også for andre produksjonsdyr må det antas at sykdom er en svært viktig enkeltstående årsak til lidelse.

Fiskeridirektoratet er derfor av den oppfatning at hensynene knyttet til sykdom og smitteforebygging som er regulert i bokstav c og d, burde vært behandlet i separat paragraf

”§§X Sykdoms- og smitteforebyggende arbeid”. Beskyttelse mot skade og predatorer (bokstav c) kan omhandles i §23.

Bokstav c

Fiskeridirektoratet er enig i at dyr, også fisk, skal beskyttes mot bl.a. sykdom og parasitter, og at smittespredning skal begrenses. Det kan i noen tilfeller være vanskelig å gi fisk denne beskyttelsen. Eksempler på dette er:

- smittesituasjonen for Pancreas disease (PD) er tilsynelatende ute av kontroll på Vestlandet, og Mattilsynet har derfor utarbeidet handlingsplan mot PD og gitt soneforskrift for PD for hele Vestlandet for å hindre videre spredning
- potensiell resistensutvikling mot medikamentell behandling mot parasitter som lakselus og bendelmark, kan innebære at det blir vanskelig å beskytte og behandle mot dette

Slik Fiskeridirektoratet ser det vil bokstav c i §23 gi føringer av næringspolitisk art, eksempelvis ved å være tilbakeholden med å tildele nye akvakulturtillatelser i geografiske områder der smittesituasjonen tilsier at det er stor fare for at fisk utsettes for sykdomssmitte, selv om dette tilsynelatende kan stride mot hensynet til næringsutvikling.

Bokstav d

Ville dyr kan smittes av sykdommer og parasitter fra tamdyr, som tamdyrene selv kan behandles mot. Dette kan påføre de ville dyrene store lidelser. Et eksempel på dette er lakselus, som det fortsatt finnes effektiv behandling mot for fisk i akvakulturanlegg. Oppdrettsanleggene vil likevel bidra til et stort samlet smittepress mot ville fiskebestander, og det er kjent at stor oppdrettsvirksomhet i enkelte områder kan forårsake stor dødelighet hos utvandrende laks og sjøørret med de lidelsene dette innebærer. I tillegg til at bokstav d skal bidra til å hindre smitte mellom tamdyr bør det også tydeliggjøres i merknadene at denne bestemmelsen også skal bidra til å hindre smitte fra tamdyr til ville dyr og omvendt.

Også bokstav d bør gi føringer om å være tilbakeholden med å tildele nye akvakulturtillatelser i spesifikke geografiske områder ut fra hensynet til det totale smittepresset i området og de dyrevelferdsmessige konsekvensene ytterligere smittepress vil kunne få for andre akvakulturdyr eller ville dyr i området.

Eksempelet knyttet til lakselus over bør vurderes tatt inn i merknadene.

Til § 24. Avl og bioteknologi

I bokstav a settes det forbud mot reproduksjon som viderefører arveanlegg som påvirker dyrs fysiske eller mentale funksjoner negativt. Kommersiell avl handler om å tilpasse dyr til det miljøet det tilbys i dyrehold. Dette bemerkes også i loven. Arbeidet som har pågått i flere tiår med eget avlsprogram for oppdrettslaks i Norge er ett slikt eksempel. I offentlig regi er det startet opp et liknende avlsarbeid på torsk. Det er imidlertid stilt spørsmål til slik avl, blant annet fordi en ikke vet hvordan rømt foredlet oppdrettsorsk vil kunne påvirke stedegne stammer av kystorsk som allerede er sterkt truet. Ut fra et slikt miljøhensyn kan det være en strategi å unngå endring av arveanlegg gjennom avl og i større grad drive oppdrett av stedegne stammer. Dette vil i så fall kunne innebære at man heller ikke vil kunne avle for ”tamhet” og tilpasning til oppdrettsmiljø. Fiskeridirektoratet er usikker på om oppdrett basert på ville og ikke foredlete stamfisk vil være i strid med lovutkastet. Fiskeridirektoratet frarår en slik innfortolkning.

Bokstav b innebærer forbud mot å drive reproduksjon, herunder genteknologiske metoder, som reduserer dyrs mulighet til å utøve naturlig atferd. Fiskeridirektoratet er i utgangspunktet enig, men er av den oppfatning at det bør kunne dispenseres fra dette forbudet dersom hensikten er å hindre reproduksjon av rømt eller utsatte tamdyr i naturen. Det kan eksempelvis være aktuelt å produsere steril fisk for oppdrettsformål, slik at disse ikke, ved rømming eller naturlig gyting i merd, bidrar til å fortrenge eller endre genetikken hos sine ville artsfrender og således forringer naturmangfoldet. Det kan også være aktuelt som metode i havbeite. Genteknologiske metoder kan være aktuelt her. Fiskeridirektoratet er i mot at det innføres en lovhjemmel som umuliggjør et slikt tiltak.

Til § 25. Trening, fremvisning, underholdning og konkurranse

Fiskeridirektoratet forutsetter at akvarier og akvakulturtillatelser til utstillingsformål fortsatt vil være tillatt.

Til § 27 Jakt, fangst og fiske på dyr som holdes

Fiskeridirektoratet er usikker mht om havbeite av hummer faller innenfor eller utenfor bestemmelsen. Havbeite av hummer er ikke ledd i viltpleie eller for bestandsøkning, men er en ren kommersiell næring. Fiskeridirektoratet ber om at det tas stilling til dette spørsmålet og at dette innarbeides i merknadene. Akvakulturloven åpner også for havbeite med andre dyr omfattet av lovforslaget, og dette må det også tas høyde for.

For å belyse spørsmålet vil Fiskeridirektoratet anmerke at det settes krav om driftsplan i § 16 i tildelingsforskriften for havbeite. Driftsplanen skal bl.a. omhandle planlagte tiltak ved sykdomsutbrudd, eventuelle planer om føring og andre tiltak etter særskilte søknad, planlagt bruk og vedlikehold av eventuelle innretninger (gjerder) samt planlagte tiltak i samband med predator kontroll. Dette innebærer, etter Fiskeridirektoratets skjønn, at dyr i havbeite er "*dyr som er gjenstand for en viss grad av tilsyn og stell*", og således bør falle innenfor bestemmelsen.

I havbeite av hummer, og for så vidt også andre arter, tilegnes et definert område. Innenfor dette området settes unge individer ut, som er oppdrettet på land. Oppdretter har enerett til å drive fangst på disse. I samme område vil det sannsynligvis også forekomme vill bestand hummer. Disse har også oppdretter eksklusiv fangstrett på.

Formålet med havbeite er at dyrene skal fanges inn. Kriteriene som skal gjelde en slik fangst bør ikke være for strenge, men fokusere på at utstyret for innfangning ikke utgjør noen fare for havbeitedyrenes velferd.

Til § 29 Jakt, fangst og fiske

Når det gjelder fiske og fangst legger departementet i lovutkastet s. 78 til grunn at de fangst- og avlivningsmetoder som i dag er i alminnelig bruk blant næringsutøvere, ikke vil kunne være lovstridige. Det heter imidlertid at ved fangst av villfisk i stor skala vil det av praktiske hensyn kunne være vanskelig å stille de samme kravene til skånsom avlivning som når dyr fanges enkeltvis. Det bør likevel benyttes fangstmetoder som så langt mulig ivaretar hensynet til forsvarlig avlivning av fisken.

I henhold til §29 i lovutkastet, kan Kongen gi nærmere forskrifter om jakt, fangst og fiske samt om ettersøk og avliving av viltlevende dyr.

Fiskeridirektoratet er enig i denne vurdering, og som innebærer at de forskrifter som i dag er fastsatt av hensyn til dyrevelferd hos hval, sel og villfisk vil kunne videreføres. Dette er Fiskeridirektoratets forskrift av 31. mars 2000 om utøvelse av fangst av vågehval, Fiskeridepartementets forskrift av 11. februar 2003 om utøvelse av selfangst i Vestisen og Østisen, og Fiskeri- og kystdepartementets forskrift av 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen, kapittel XVII.

Til § 31. Avgift og gebyr

Fiskeridirektoratet stiller spørsmål ved om ikke første ledd også bør gjelde avgift. Etter pålegg fra Finansdepartementet er regler i, og i medhold av, akvakulturloven endret, slik at det skal tas avgift for tilsyn og kontroll, med andre ord ikke lenger gebyr for dette.

Til § 33 Gjennomføring og pålegg om midlertidig forvaring av dyr

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at dette er en konkret bestemmelse som gir klare og gode rammer for hva myndighetene kan foreta seg. Dette kan forhåpentligvis bidra til å effektivisere oppfølgingen av dyrevernsloven.

Generelt til kap. 6. Administrative bestemmelser og sanksjoner

Fiskeridirektoratet støtter forslaget om å videreføre Mattilsynet som tilsynsmyndighet.

Vi støtter vurderingen om at kommunale legmannsorganer for forvaltning av statlig (nasjonalt) regelverk er en umoderne forvaltningsmodell, og anbefaler at ordningen med dyrevernsnemnder opphører. Vi mener det er en klar risiko for at de som sitter i de ulike dyrevernsnemndene ikke har tilstrekkelig kompetanse i rettsanvendelse til å fatte forvaltningsmessige korrekte avgjørelser.

Dersom det oppstår hendelser der det er brudd på flere regelverk, er etter vår vurdering Mattilsynet bedre i stand til å trekke inn de relevante forvaltningsmyndigheter (f.eks Fiskeridirektoratet ved brudd på akvakulturloven, Arbeidstilsynet ved brudd på arbeidsmiljøloven, etc) enn en politisk oppnevnt dyrevernsnemnd.

Vi støtter også forslaget om at det er Mattilsynet som må ha adgang til å fatte vedtak som regulerer framtidig hold, ikke en lekmannsnemnd.

Fiskeridirektoratet mener at tiden er moden for en revurdering av forsøksdyrutvalget som eget forvaltningsorgan. Videre vil Fiskeridirektoratet peke på betydningen og gevinsten av å samordne forsøksdyrgodkjenning med Fiskeridirektoratets forskningstillatelse.

Svar på høringsspørsmål i kap. 6.4 vedrørende overtredelsesgebyr

Fiskeridirektoratet anbefaler at Mattilsynet får hjemmel til ilegge overtredelsesgebyr for mindre overtredelser.

Med hilsen

Peter Gullestad
fiskeridirektør

Jens Christian Holm
direktør

Kopi til:

Vidar Baarøy

Helen Christiansen

Fiskeri- og kystdepartementet

Fiskeridirektoratets regionkontor

Terje Halsteinsen

Liv Holmefjord

Anne-Karin Natås

Ressursavdelingen

Ragnar Sandbæk

Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Postboks 2009 - Nordnes 5817 BERGEN